

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

ALEKSI KÄYHKÖ

Ukrainalaisten työllistyminen Suomessa

KANSAINVÄLSIEN KAUPAN TUTKINTO-OHJELMA
2024

TIIVISTELMÄ

Käyhkö, Aleksi: Ukrainalaisten työllistyminen Suomessa
Opinnäytetyö, AMK
Tutkinto-ohjelma Kansainvälinen kauppa
Joulukuu 2024
Sivumäärä: 28

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin ja käytiin läpi teoreettisesti, että minkälaisen prosessin maahanmuuttajat, tässä tapauksessa ukrainalaiset maahanmuuttajat joutuvat käymään läpi ennen kotoutumista, sekä työllistymistä Suomessa. Tutkimuksessa tutkittiin, että, mitkä vaikuttavat tekijät edesauttavat ukrainalaisten kotoutumista ja työllistymistä vieraassa maassa ja miten he itse löytävät työtä uudesta maasta, johon ovat tulleet sotaa pakoon.

Työn tavoitteina oli löytää mahdollisia tekijöitä ja vaikutuksia ukrainalaisten kotoutumiseen, sekä työllistymiseen Suomessa. Tavoitteina olisi myös, että tulevaisuudessa, ukrainalaisten tai muutenkin maahanmuuttajien kotoutuminen, sekä työllistyminen mahdollisesti voisi helpottua.

Työ minulle on itsessään tärkeä, koska äitini on ukrainalainen ja nyt Venäjän aloittaman hyökkäyssodan takia Suomeen on tullut paljon ukrainalaisia pakolaisia ja nyt etsivät töitä Suomesta. Nopea kotoutuminen on heille tärkeää, jotta työllistyisivät vieraassa maassa mahdollisimman nopeasti. Työn tekeminen on ukrainalaisille erittäin tärkeää.

Työ toteutettiin teoreettisesti kertomalla, että mitä on kotoutuminen ja työllistyminen, sekä laadittiin kyselylomake, jossa kysymykset liittyivät kotoutumiseen ja työllistymiseen Suomessa ja kyselylomake lähetettiin 10 ukrainalaiselle vastattavaksi. Kyselyn tulokset kirjattiin tutkimustulokset otsikon alle ja omat pohdinnat kyselyn tuloksista kirjoitettiin yhteenveto ja johtopäätökset otsikon alle, jossa avattiin tuloksia omin näkemysin.

Avainsanat: Työllistyminen, maahanmuutto, kotoutuminen, työllisyys, kieli, opiskeleminen, työ, opiskelu, pakolaisuus, pakolainen, maahanmuuttaja

ABSTRACT

Käyhkö, Aleks: Employment of Ukrainians in Finland
Bachelor's thesis
International trade
December 2024
Number of pages: 28

In this thesis was investigated and theoretically examined that what kind of processes immigrants, in this case Ukrainian immigrants must go through before integration and employment in Finland. In this thesis was examined what possible factors contribute to integration and employment of Ukrainians in a foreign country and how they find work for themselves in a new country where they have come to escape the war.

Goals of this thesis was to find possible factors and impacts of the integration and employment of Ukrainians in Finland. The goals also would be that in the future integration and employment of Ukrainians or other immigrants could potentially to be easier.

The works itself is very important to me, because my mother is Ukrainian and now due to the war of aggression started by Russia, lots of Ukrainian refugees are coming to Finland and are now looking for work here in Finland. Quick integration is important for them, so they can get employed in a foreign country as quickly as possible. Working is very important to Ukrainians.

Thesis was fulfilled theoretically by explaining what integration and employment are. The questionnaire was made with questions related to integration and employment in Finland, and it was sent to 10 Ukrainians to answer. Results of research were recorded under the heading research results and my own reflections of results were written under the heading summary and conclusions, where I explained the results with my own views.

Keywords: Employment, immigration, integration, employment, language, studying, work, study, refuge, refugee, immigrant

Sisällys

1 JOHDANTO	5
2 TYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA VIITEKEHYS	6
2.1 Tarkoitus ja tavoite	6
2.2 Tutkimusongelma	6
2.3 Käsitteellinen viitekehys	7
3 MAAHANMUUTTO	9
3.1 Mitä on maahanmuutto ja maahanmuuttaja?	9
3.2 Maahanmuuton syyt	9
3.2.1 Sosiaaliset ja poliittiset tekijät	9
3.2.2 Väestörakenteelliset ja taloudelliset tekijät	10
3.2.3 Ympäristötekijät	10
3.3 Maahanmuuttaja ja kulttuuri	11
4 KOTOUTUMINEN	13
4.1 Mitä kotoutuminen tarkoittaa	13
4.2 Kieli osana kotoutumista.....	14
4.3 Koulutus osana kotoutumista	15
4.3.1 Kotoutumiskoulutus	15
4.3.2 Ammatillinen koulutus.....	16
4.3.3 Korkeakoulutus	16
5 TYÖLLISTYMINEN	18
5.1 Vaikuttavia asioita työllistymiseen	18
5.2 Työn hakeminen ja löytäminen	18
5.3 Työllistyminen.....	20
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	21
7 TUTKIMUSTULOKSET	22
8 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	26
LÄHTEET	29

1 JOHDANTO

Valitsin aiheen ukrainalaisten työllistyminen Suomessa siksi, koska aihe on tällä hetkellä erittäin ajankohtainen, johtuen Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan, ja sodan vaikutuksesta Ukrainasta on tullut Suomeen sotapakolaisia ja etsivät töitä täällä Suomessa. Olen itsekkin puoliksi ukrainalainen äitini puolelta, joten tämä aihe koskettaa minua myös erittäin kovasti. Moni ukrainalainen on tosi työorientoitunut ja usein hyvin kouluttautunut, joten melkein ensimmäinen asia mitä täällä tekevät, ovat etsivät töitä ja aloittavat kielen opiskelun. Ukrainassa on kova maatalous, joten Suomeen tullessaan ukrainalaiset aika usein hakeutuvat maataloilta töihin.

Työllä yhteys suoraan minun koulutukseeni ja työelämään, koska kyseinen asia mitä työssäni käyn läpi, on osa-alue HR:stä mitä työssäni käsitellään. Kesätyön aikana, kun olin työharjoittelussa Contio Henkilöstöpalvelussa huomasin, että ukrainalaiset tulivat meidän toimistollemme kysymään mahdollisista töistä ja myös hakivat töitä. Työssäni tutkitaan, mitkä vaikuttavat tekijät vaikuttavat maahanmuuttajalla, tässä tapauksessa ukrainalaisilla työllistymiseen ja kuinka kokevat kotoutumisen ja kielen opiskelun edistymisen osana työllistymistä Suomessa. Miten ja mitä kautta ukrainalaiset työtä hakevat, mitkä asiat vaikuttavat juuri nimenomaan ukrainalaisten työllistymiseen. Käydään läpi myös mitä mieltä itse ukrainalaiset ovat työllistymisestä.

2 TYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA VIITEKEHYS

2.1 Tarkoitus ja tavoite

Tutkimuksen tarkoituksena selvittää mitkä vaikuttavat tekijät edesauttavat ukrainalaisten työllistymiseen ja miten löytävät työtä vieraasta maasta ja heidän työllistymistensä mahdollisuuksista vaikuttavien tekijöiden jälkeen. Työssä käydään läpi teoreettisesti, että minkä prosessin maahan muuttaneen täytyy käydä läpi ennen työllistymistä.

Työn tavoitteena on löytää tekijöitä ja vaikutuksia ukrainalaisten työllistymiseen Suomessa. Tavoitteena on myös, että mahdollisesti tulevaisuudessa ukrainalaisten kotoutuminen, sekä työllistyminen Suomessa helpottuu.

2.2 Tutkimusongelma

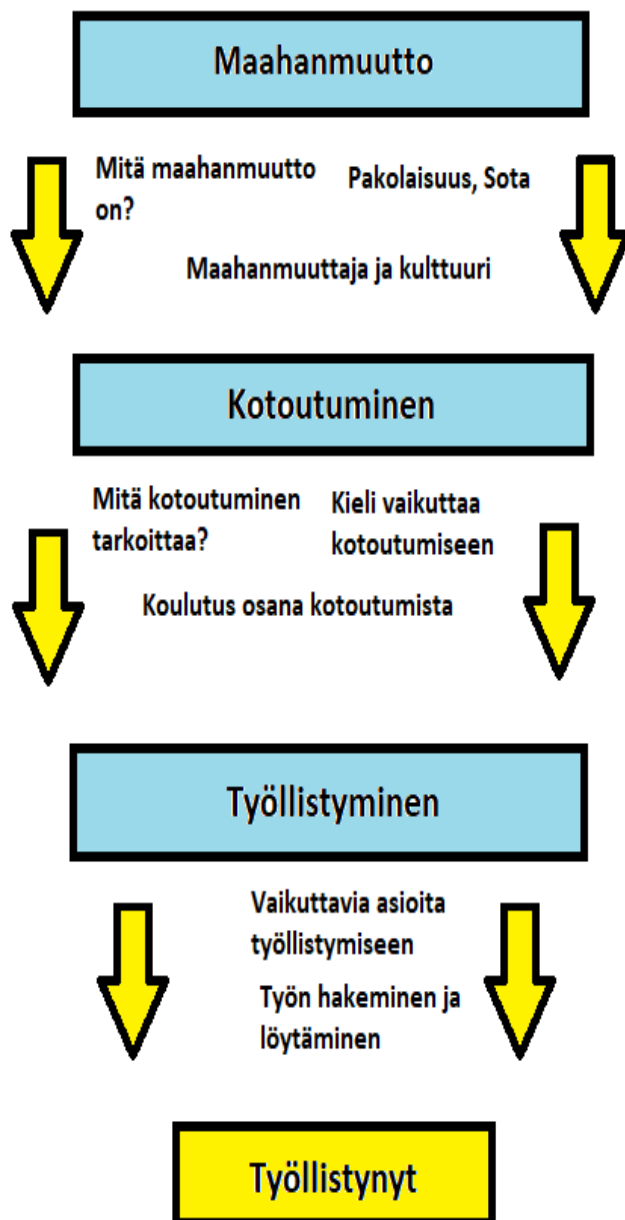
Tässä alla esitetyt kysymykset toimivat työssä tutkimusongelmina. Työssä vastataan tutkimusongelmaan ”Ukrainalaisten työllistyminen Suomessa”.

Tämän ongelman selvittämiseksi ja tutkimiseksi on otettu apuun kysymyksiä, joilla saadaan tutkimustulosta tutkimusongelmaan.

- Mitä tekijöitä ukrainalaiset pitävät tärkeinä työllistymisen kannalta vieraassa maassa?
- Mitkä ovat suurimmat vaikuttavat tekijät ukrainalaisten työllistymisessä?
- Onko ukrainalaisena vaikeaa löytää töitä Suomesta?
- Miten ukrainalaiset työllistyvät? Onko heillä tiettyjä kanavia?
- Miten ukrainalaiset kokevat työskentelyn Suomessa?

- Miten ukrainalaiset kokevat itse työllistyvänsä Suomessa ja kuinka helposti?

2.3 Käsitteellinen viitekehys

Kuvio 1. Teorettinen viitekehys (Käyhkö, 2024)

Yllä olevassa kuviossa on avattu (kuvio 1.) opinnäytetyön teoreettinen viitekehys, joka avaa lukijalleen opinnäytetyön prosessit ja vaiheet ja, myös ohjaa työn tekijää läpi koko opinnäytetyön. Viitekehys avaa lukijalleen ukrainalaisten työllistymisen prosessit Suomessa ja mitä vaaditaan, että päästään työllistymään ulkomaalaisena vieraassa maassa, tässä tapauksessa Suomessa.

Viitekehys kertoo myös, että työssä käydään läpi teoreettisesti prosessit ja vaiheet, jotka maahanmuuttajat, tässä tapauksessa ukrainalaiset maahanmuuttajat käyvät läpi tullessaan Suomeen ja mitkä vaikuttavat tekijät aloittavat työllistymisen prosessit.

Kuten viitekehyksestä näkee työssä, avataan myös maahanmuuttoa ja mistä maahanmuutto johtuu yleisesti teoreettisesti. Empiirinen osa on toteutettu kyselyillä, joihin ukrainalaiset ovat vastanneet ja kyselyiden pohjalta on toteutettu tutkittavat asiat, kuinka vaikeaa työllistyminen on maahanmuuttajan kannalta ja työllistymiseen vaikuttavat asiat.

Työssä käydään asiat läpi teoreettisesti, sekä myös empiirisesti.

Sisällysluettelo on viitekehysten mukainen. Kuviota luotaan ylhäältä alaspäin nuolten osoittamaan suuntaan.

3 MAAHANMUUTTO

3.1 Mitä on maahanmuutto ja maahanmuuttaja?

Maahanmuutto tarkoittaa muuttoa toiseen maahan. Ihminen, joka muuttaa toiseen maahan kutsutaan maahanmuuttajaksi. Maahanmuuttaja on henkilö, joka on syntynyt ulkomailla, ja joka ei ole maan kansalainen, mutta on saapunut tai asuu toisessa maassa, muualla, kuin synnyinmaassaan ja on saanut oleskeluoikeuden kyseiseen maahan, johon on tullut. (Kotoutuminen, 2021)

3.2 Maahanmuuton syyt

Maahanmuutolle on monta syytä, mutta yleisimmät syyt ovat paluumuutto, turvapaikanhaku, avioliiton kautta muutto maahan, pakolaisuus tai takia maahanmuutto. Maahanmuutolle on kaksi erilaista termiä, jotka ovat työntävät tekijät maahanmuutolle ja vetävät tekijät. Työntävillä tekijöillä tarkoitetaan syitä, jotka antavat ihmisille syyn lähteä omasta kotimaastaan ja vetävillä tekijöillä tarkoitetaan, sitä, että ihmiset muuttavat tiettyyn maahan vetävän tekijän takia. Työntäviä ja vetäviä tekijöitä on kolme, jotka vaikuttavat maahanmuuttoon. (Kotoutuminen, 2021)

3.2.1 Sosiaaliset ja poliittiset tekijät

Syyt miksi ihmiset jättävät kotimaansa on rotuun tai kulttuuriin, etniset, uskonnolliset tai poliittiset vainot. Erittäin iso merkittävä syy myös maahanmuutolle on sota tai hallituksien vainot kansalaisia kohtaan tai kohonnut konfliktin uhka. Humanitäärisinä pakolaisina pidetään heitä, jotka pakenevat vainoja, aseistettuja konflikteja ja ihmisoikeusrikkomuksia karkuun lähteneet. Jotkut maat suhtautuvat positiivisemmin humanitäärisiin pakolaisiin, kuin toiset maat, tästä syystä pakolaiset ja turvapaikanhakijat, jotka ovat lähteneet liikkeelle päätyvät helpommin lähimpiin turvallisiin maihin, jotka hyväksyvät turvapaikanhakijat.

Tämä vaikuttaa turvapaikanhakijoiden määränpäähän. (Euroopan parlamentti, 2020)

3.2.2 Väestörakenteelliset ja taloudelliset tekijät

Se että minne ja miten ihmiset muuttavat johtuu myös muutoksista väestörakenteessa. Nuoret ja ikääntyvät, pienenevät sekä kasvavat väestöt vaikuttavat työllistymismahdollisuuksiin ja talouskasvuihin omassa maassaan, sekä maahanmuuttopolitiikkaan kohdemaissa. (Euroopan parlamentti, 2020)

Maahanmuutto, joka perustuu väestönrakenteeseen ja taloudellisiin tekijöihin on erittäin läheisessä suhteessa työttömyyden määrään, työolosuhteisiin ja yleisemmin huonon talouden tilaan kotimaassa. Koulutusmahdollisuudet, korkeammat palkat, korkeampi elintaso sekä paremmat työllisyysmahdollisuudet toimivat vetävinä tekijöinä. Yhä useammat muuttavat maihin, jossa tulevaisuuden näkymät talouden kannalta ovat positiivisemmat. Heikko talous ja entisestään heikkenevä talous on vaikuttava tekijä maasta pois muuttoon toiseen stabiilimpaan maahan. (Euroopan parlamentti, 2020)

3.2.3 Ympäristötekijät

Ympäristön aiheuttamat luonnonkatastrofit ovat aina olleet yksi maahanmuuton syistä. Ihmiset pakenevat ympäristön aiheuttamia tuhoja kuten, hurrikaaneja, tulvia ja maanjäristyksiä. Ilmastonmuutos aiheuttaa lisää äärimmäisten sääilmiöiden määrää, joka vaikuttaa suoraan siihen, että tulevaisuudessa yhä useammat saattavat jättää kotinsa. (Euroopan parlamentti, 2020)

Ympäristöpakolaiset ovat kansainvälisen siirtolaisjärjestö IOM:n mukaan niitä ihmisiä, jotka joutuvat jättämään tai pakenemaan kotiseuduiltaan, joko tilapäisesti tai lopullisesti ympäristön aiheuttamien erilaisten äkillisten tai asteittaisten kielteisten vaikutusten takia ja siirtyvät ja muuttavat joko oman maansa rajojen sisälle tai ulkomaille uuteen paikkaan. (Euroopan parlamentti, 2020)

Ympäristöpakolaisten määrää maailmassa on aika vaikea arvioida, sillä asiaan vaikuttavat myös köyhyys, konfliktit, väestönkasvu, turvallisuusongelmat ja hallinto. (Euroopan parlamentti, 2020)

3.3 Maahanmuuttaja ja kulttuuri

Maahanmuuttajan kotoutumisen, yhteiskunnallisen aktiivisuuden ja osallisuuden edistämiseksi liikunta- ja kulttuuripalveluilla on iso merkittävä rooli. Näillä palveluilla edistetään ja tuetaan sosiaalisen identiteetin kehittymistä ja yhteisöön kiinnittymistä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.-a)

Kulttuuri ja Liikunta antavat hyvää kosketusta mielekkääseen tekemiseen valtaväestön kanssa työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Nämä palvelut auttavat tukemaan verkostojen ja sosiaalisten suhteiden rakentamiseen, auttavat myös kielen oppimista ja edesauttavat opintoja ja edistää vertaistoimintaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.-b)

Pohjan kotoutumiselle ja toimivuudelle luo liikunta, joka edistää psyykkistä, sekä fyysistä terveyttä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.-c)

Erilaiset kulttuuri- ja taidetoiminnot lisäävät kulttuurien vuoropuhelua, edistää vuorovaikutusta ja laskee kynnystä maahanmuuttajalla päästä mukaan suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Tietopalveluiden tarjoaminen kirjastoissa voi tukea maahanmuuttajien pyrkimyksiä oppia suomea tai ruotsia, tutustua suomalaiseen kulttuuriin ja ylläpitää omaa äidinkieltään ja kulttuuriaan. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.-d)

Myös uskonto vaalii kulttuurisia perinteitä ja muovailee identiteettiä. Osallistuminen uskonnollisen yhteisön toimintaan voi olla hyvinkin olennainen tekijä maahanmuuttajan sopeutumisessa uuteen ympäristöön. Se voi tukea oman kulttuurin ja kielen säilymistä, luoda yhteyksiä muihin ja tarjota henkistä tukea. Siksi on tärkeää, että maahanmuuttajien henkiset tarpeet otetaan huomioon

kotoutumispalveluissa, jotta tasa-arvo toteutuu. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, n.d.-e)

4 KOTOUTUMINEN

4.1 Mitä kotoutuminen tarkoittaa

Kotoutumisella tarkoitetaan uuden maan oloihin sopeutumista ja asettumista. Yksilöllinen prosessi maahanmuuttajilla, joka on vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa. Tavoitteena on, että maahanmuuttaja tai pakolainen tuntee kuuluvansa aktiivisena ja täysivaltaisena jäsenenä yhteiskuntaan. Ymmärtää käyttää työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Maahanmuuttajan opiskellessaan uuden asuinmaansa kotikieltä ja kulttuuria, korostetaan myös samalla maahanmuuttajan oman äidinkiелensä ja kulttuurinsa vaalimisen mahdollisuuksia. Yhteiskunta, johon maahanmuuttaja on asettunut vastavuoroisesti, saa erilaisia ja uusia vaikutteita ja monimuotoisuutta uudesta yhteiskunnan tulokkaasta. (Kotoutuminen, 2021)

Yleensä kotoutuminen jokaisella maahanmuuttajalla etenee kuitenkin yksilöllisesti. Kotoutumiseen vaikuttaa kuitenkin moni asia, muun muassa edellytykset, toiveet, tarpeet, maahanmuuttajan oma motivaatio kotoutumista kohtaa ja sekä maahanmuuttajan yksilölliset ominaisuudet. Jotta kotoutuminen onnistuisi edellyttää se panostusta ja omatoimisuutta maahanmuuttajalta, sitoutumista kotoutusprosessiin ja tavoitteellista osallistumista, mutta vaatii myös yhteiskunnalta panostusta kotoutumiseen. (ePERUSTEET, 2012), (Kotoutuminen, 2021)

Kotoutumislain (1386/2010) päätarkoituksena on kannustaa ja helpottaa maahanmuuttajien kotoutumista sekä mahdollisuutta osallistua aktiivisesti Suomen yhteiskuntaan. Lain mukaan maahanmuuttajille on tarjottava kotoutumispalveluita ja muita tukitoimia heidän kotoutumisensa tueksi. Laki astui voimaan 1.9.2011. (Kotoutuminen, 2021)

4.2 Kieli osana kotoutumista

On erittäin tärkeää työelämän osalta aloittaa maahanmuuttajalle suomen kielen opetus ajoissa. Kielitaidon kehittämisellä korostetaan maahanmuuttajan integroitumista yhteiskuntaan. Silloin, kun työyhteisössä opetellaan ja tuetaan maahan muuttaneen työntekijän suomen kielen opiskelua, auttaa se samalla tukemaan maahan muuttaneen työntekijän kotoutumista ja antaa työelämään valmiudet. Työssä maahan muuttanut pääsee kehittämään ammatillista kielitaitoa ja ammattisanastoa yleensä käytännön työssä ja omat työelämän taidot muovautuvat usein työtehtävän tarpeiden mukaisiksi. (Kotoutuminen, 2021)

Monet tutkimukset ovat vahvistaneet kielen taidon keskeisen roolin kotoutumisessa. Kielitaidolla on merkittävä vaikutus yksilön identiteettiin ja kykyyn selviytyä arjessa ja muutenkin uudessa vieraassa selviytymiseen. Riittävä kielitaito mahdollistaa myös osallistumisen yhteiskunnan toimintaan tasavertaisemmin, kun henkilö kykenee seuraamaan esimerkiksi uutisia ja viranomaisten ohjeita ja ymmärtämään erilaisten palveluiden tarkoitukset vieraassa ympäristössä. (Kärki, 2021)

Selkoistamalla työympäristössä käytettävää ammattikieltä ja toistamalla sanottuja sanoja voidaan tukea kielitaidon kehittymistä työpaikalla ja arkielämässä. Selkosuomen osaamisen vahvistaminen edistää työpaikkojen saavuttavuutta. Työyhteisön sisäisissä epävirallisissa keskusteluissa ja sekä myös ammatillisessa viestinnässä on hyvä muistaa selkosuomen osaaminen. (Kotoutuminen, 2021)

Kielitietoisien ajattelun tärkeimpiä peruspilareita on ymmärtää vuorovaikutuksen keskeinen rooli. Maahanmuuttajan tavoitteina ei ole työpaikalla täysin virheettömän kielitaidon ja ymmärtämisen oppiminen, vaan tarkoituksena on osallisuuden, vastavuoroisuuden ja molemminpuolisen ymmärryksen edistäminen. (Kotoutuminen, 2021)

Maahanmuuttaja, joka epäonnistuu kielen opettelussa tai jos kotoutumiskoulutuksen kielenopetus epäonnistuu, ei silloin vieraaseen maahan muuttanut

maahanmuuttaja saa kielitaidon aiheuttamaa mahdollisuutta päästä kunnolla sisään uuteen yhteiskuntaan, johon on saapunut. Huonosti mennyt kotoutuminen aiheuttaa ihmisten eristäytymistä toisistaan, sekä epäaktiivista osallistumista yhteiskunnan arkeen ja muihin yhteiskunnan toimintaan. Maahanmuuttajan puutteelliseksi jäänyt kielitaito ja kielen osaaminen estää yleensä työllistymistä. Työttömäksi jääminen yleensä estää myös kielitaidon kehittymistä. (Kärki, 2021)

Yhden tutkimuksen mukaan rekrytoijat arvostavat todella vahvaa kielitaitoa rekrytoitaessa. Vain alle neljännes yrityksistä harkitsee edes maahanmuuttajan palkkaamista ilman sujuvaa suomen kielen taitoa. Yhden tutkimuksen mukaan melkein puolet (48 %) eri alojen rekrytointivastaavista näkee, että työssä menestymiseen tarvittava suomen kielen osaaminen tulisi olla lähes äidinkielen tasolla. (Kärki, 2021)

4.3 Koulutus osana kotoutumista

Maahanmuuttajat eivät muodosta vain yhtä yhtenäistä ryhmää. Maahanmuuttajien erilaiset tarpeet ja monipuoliset osaamistaustat on erittäin tärkeä tunnistaa, jotta voidaan maahanmuuttajien työllistymistä ja kouluttamista kehittää ja parantaa yksilöllisesti palvelua. Yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan kehitykseen ja kehittymiseen vaikuttavat koulutus ja henkinen pääoma ovat todella merkittäviä. (Kotoutuminen, 2021)

4.3.1 Kotoutumiskoulutus

Maahanmuuttajille tarkoitettu kotoutumiskoulutus on palvelu, jolla parannetaan kaikkien oppivelvollisuuden päättäneiden maahanmuuttaneiden työllistymistä, kotoutumista, parannetaan yhteiskunnallisten, kulttuuristen, sekä arjen tärkeisiin taitoihin liittyviä asioita. Kotoutumiskoulutuksen tarkoituksena on toimia myös maahanmuuttajalle suunnannäyttäjänä muihin mahdollisiin koulutuksiin ja avoimille työmarkkinoille. (Kotoutuminen, 2021)

Pääosin erillään kotoutumiskoulutuksesta on kuitenkin luku- ja kirjoitustaidon opetus. Koulutukseen voi myös sisällyttää aikaisemmin opitun osaamisen tunnustamista ja tutkinnon tunnustamista, sekä muuta ohjaavaa ammatillista suunnittelua ja uraohjausta. Kotoutumiskoulutus suoritetaan pääasiassa työvoimakoulutuksena edistään hakeutumista ja integroitumista suoraan työmarkkinoille. Koulutuksen tavoitteena toimii, että maahanmuuttaja opiskelija saavuttaa peruskielitaidon suomen kielessä. (Kotoutuminen, 2021)

4.3.2 Ammatillinen koulutus

Korkealaatuinen ammatillinen koulutus tarjoaa todella vankan perustan menestymiselle sekä yhteiskunnassa että työelämässä. Koulutuksen on oltava kaikkien saavutettavissa ja tukemaan kaikkien maahanmuuttajien osaamisen kehittymistä jatkon kannalta. Vuonna 2018 osana ammatillista opetusta muutettiin ammatillisen maahanmuuttajan koulutuksen valintaperusteita, niin että yhtenäiset kielitaitovaatimukset poistettiin. Tällä menetelmällä nopeutettiin koulutuspolkuja ja varmistettiin, että kielitaitovaatimus ei muodostu maahanmuuttajalle esteeksi koulutuksen pääsemiselle. Myös tarkoituksena oli samalla lisätä koulutuksien aikaisia kielienopetuksia. (Kotoutuminen, 2021)

4.3.3 Korkeakoulutus

Korkeakoulutuksen parissa toteutettavat kotoutumisen edistämisen toiminnot kohdistuvat, sekä Suomeen opiskelemaan tulleisiin kansainvälisiin opiskelijoihin ja erilaisiin asiantuntijoihin, ja myös Suomessa jo asuviin maahanmuuttajataustaisiin yksilöihin. Nämä toimenpiteet toteutuvat osana korkeakoulutuksien kansainvälistymisen kehitystä. Näitä toimia myös kehitetään korkeakoulutuksien saavuttavuussuunnitelmatyössä, missä katsotaan saavutettavuutta alueiden, sukupuolen, sosioekonomisen aseman, maahanmuuttajataustan, kieliryhmien, toimintarajoitteisten ja etnisten ryhmien kannalta. Pätevyöitymiskoulutuksia on suunnattu ja kehitetty maahanmuuttajille erityisesti varsinkin

vastaamaan SOTE-alan työvoimapulaan. Kehitettyjä pätevyitysmiskoulutuksia on jatkossa vakinaistettu ja tarjontaa on monipuolistettu eri ammattialoille (Kotoutuminen, 2021)

5 TYÖLLISTYMINEN

5.1 Vaikuttavia asioita työllistymiseen

Maahanmuuttajat, jotka ovat tulleet Suomeen voivat käyttää hyväkseen TE-toimiston (työ- ja elinkeinotoimiston) tarjontaa ja erilaisia palveluita, jotka auttavat maahanmuuttajaa kotoutumaan vieraaseen maahan ja työllistymään Suomessa. 3 vuoden sisällä Suomeen tulleille maahanmuuttajille tehdään alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma. Ammatilliset koulutukset, sekä kotoutumiskoulutukset ovat erittäin tärkeä osa maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaa ja kotoutumista ja varsinkin tärkeä osa työllistymistä. (TE-palvelut, 2014)

Kotoutumisajan päätyttyä työnhakijan tavoitteet voidaan määrittää työllistymissuunnitelmassa, jossa samalla sovitaan tarvittavista palveluista tavoitteiden saavuttamiseksi. Ammatilliset koulutukset ja TE-palvelut voi ja kannattaa sisällyttää työllistymissuunnitelmaan tukemaan työllistymistä ja omaa uravalintaa vieraassa maassa maahanmuuttajana. (TE-palvelut, 2014)

Työvoimakoulutuksia järjestää työhallinto maahanmuuttajille ja omaehtoista opiskelua TE-toimisto voi myös tukea. Silloin opiskelu tapahtuu maahanmuuttajan omasta aloitteesta, ja maahanmuuttajalla on oikeus säilyttää työttömyysetuutensa opiskeluajan. Työttömyysetuuden saaminen ja myöntäminen opintojen ajaksi edellyttää yleensä sen, että opinnoista on sovittu kotoutumistai työllistymissuunnitelmassa, joka on laadittu ja opiskelija on oltava vähintään 25-vuotias ja opinnot ovat kokoaikaisia. (TE-palvelut, 2014)

5.2 Työn hakeminen ja löytäminen

Suomessa työnhakeminen vaatii maahanmuuttajalta itseltään henkilökohtaista aktiivisuutta työn hakua kohtaan ja verkostoitumista, mutta maahanmuuttajaa myös silti tuetaan työnhaussa. On erittäin hyvä tietää ja ymmärtää, että suomalaisessa työympäristössä käytettävä työkieli on suomen kieli.

Englannin kieltä työkielenä käyttävät työpaikat muodostavat erittäin pienen vähemmistön työpaikoista. Suomen kieli on erittäin hyvä ja tarpeellinen opetella, jotta työllistyisi Suomessa. (movingtofinland, n.d.-a)

Kun maahanmuuttaja on asettautunut uuteen kotikuntaansa, tulee hänen ilmoittautua kuntansa työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimistoon) työttömäksi työnhakijaksi. Työ- ja elinkeinotoimisto kertoo maahanmuuttajalle mahdollisesti sopivista avoimena olevista työpaikoista mihin voi hakea, samalla TE-toimisto voi tarvittaessa auttaa maahanmuuttaja työhakemusten valmistelussa. (movingtofinland, n.d.-b)

Maahanmuuttajan olisi hyvä tehdä itselleen valmiiksi ansioluettelon (CV/Curriculum Vitae) ja opetella hakemaan avoimia työpaikkailmoituksia erilaisilta nettisivuilta, esim. työministeriön avoimet työpaikat – sivulta. Maahanmuuttajan on hyvä alkaa kirjoittamaan vapaamuotoisen työhakemuksen pohjia valmiiksi ja käydä läpi kirjoitettua omaa suomen kieltä ja oikolukea. (movingtofinland, n.d.-c)

Maahanmuuttajan on hyvä miettiä mitä hän osaa, mitä haluaisi tehdä ja mitä taitoja hänellä on. Työllistyminen Suomessa antaa hyvät eväät maahanmuuttajan suomen kielen opetteluun ja mahdollisuuksia tutustua uusiin ihmisiin, sekä kollegoihin ja saada ystäviä. (movingtofinland, n.d.-d)

Suomessa vain pieni määrä avoimia työpaikkoja julkaistaan julkiseen hakuun haettavaksi. Tästä syystä ystävä- ja tuttavapiirit ovat erittäin olennaisia tiedonlähteitä uusien työpaikkojen löytämisessä. Nykyään yleensä aina työhakemukset tehdään internetissä, joka vaatii perustietotekniset taidot, niin myös hyvä suomen kielen osaamista. (movingtofinland, n.d.-e)

5.3 Työllistyminen

Maahanmuuttajat, jotka ovat Suomeen muuttaneet ja ovat työllistyneet Suomessa työskentelevät pääosin samoilla aloilla, kuin suomalaistaustaiset ihmiset. Palvelu- ja myyntityöt ovat esimerkiksi muita perustyyppillisiä aloja, joihin työllistyvät. Suomalaistaustaisiin palkansaajiin verrattuna ulkomaalaistaustaisten palkansaajien työsuhde oli melko usein yleisesti, joko määrä- tai osa-aikaisia työsuhteita, sekä ulkomaalaistaustaisilla työajat ovat enemmän epätyypillisempiä, kuin mitä suomalaistaustaisilla on. Useammin ulkomaalaistaustaiset tekevät töitä kevyt- tai yksinyrittäjinä tai alustaloudessa. Yksityinen sektori Suomessa toimii usein ulkomaalaistaustaisten työllistäjänä. Oman yrityksen perustaminen ja muiden työllistämistä on myös havaittavissa. (STTK, 2024)

Maahanmuuttajataustaisissa naisissa on merkittävä työvoimapotentiaali, koska noin joka toinen on suorittanut korkeakoulututkinnon. Maahanmuuttajana työllistyminen on todennäköisempää, jos henkilö on asunut jo kauemmin Suomessa. Maahanmuuttajanaisten työllisyys on Suomessa muihin Pohjoismaihin verrattuna paljon matalampi. Suomeen työn perässä maahan muuttaneiden työllisyys aste on melkein 90 %. (STTK, 2024)

Työelämässä maahanmuuttajat ja ulkomaalaistaustaiset ihmiset kohtaavat usein syrjintää. Rekrytoinnissa syrjintää näkyy esimerkkinä että, maahanmuuttajan on hankalaa saada omaa koulutusta vastaava työpaikka tai kokevat vaikeuksia edetä omalla työurallaan ylöspäin. Työelämässä kaikenlainen syrjintä on ehdottomasti kiellettyä. Yhdenvertaisuuslaissa on kerrottu ja määritelty, mitä työelämän syrjintä tarkoittaa. (STTK, 2024)

STTK on tehnyt verkkosivuston työpaikoille ja työyhteisöille, josta löytyy vinkkejä ja erilaisia työkaluja syrjimättömän ja monimuotoisemman työilmapiirin edistämiseen ja kehittämiseen, sekä syrjinnän ja rasismien ennalta ehkäisemiseen. Tietoa rasismien käsittelyyn, turvallisemman työpaikan luomiseen ja erilaisuuden arvostamiseen löytyy sivulta [Monikulttuurinen.fi](https://www.monikulttuurinen.fi). (STTK, 2024)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyön empiirinen osio toteutetaan laadullisena tutkimuksena, eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Opinnäytetyön tutkimukseen käytetään netissä tehtyä kyselylomaketta, jossa on 17 kysymystä liittyen opinnäytetyön teoreettiseen osaan ja kysymykset mukailevat teoreettisen osan kulkua. Kyselylomake on lähetetty ennalta varmistetuille henkilöille ja jokaisessa kyselylomakkeessa on samat 17 kysymystä. Kyselylomakkeella on tarkoitus saada analyysiin teoriaa mukailevaa analyysiä eri henkilöiden vastauksista. Kyselylomakkeeseen valittiin pelkästään ukrainalaista syntyperää olevia henkilöitä, jotta tutkimukselle saadaan hyvä yhtenäisyys itse opinnäytetyöhön. Kysely lähetettiin 10 ukrainalaiselle ja heidän vastauksien pohjalta kirjoitetaan analyysi liittyen tähän työhön.

Kvalitatiivinen tutkimus eli laadullinen tutkimus tarkoittaa, että tutkittavana olevaa ilmiötä, sekä niiden erilaisia vaikuttavia tekijöitä ei tunneta entuudestaan. (Kananen, 2019, s.25)

7 TUTKIMUSTULOKSET

Vastanneiden ukrainalaisten mielestä eniten kotoutumiseen vaikuttavat asiat ovat kielen oppiminen ja osaaminen maassa, johon ovat tulleet. He kokevat, että ensi askel vieraassa maassa kotoutumiselle on kielen hallinta, koska ilman kielen osaamista on hankala työllistyä ja elää elämää vieraassa maassa. Esille nousee vastaus kotoutumisen kannalta myös, että kokevat verkostojen ja tuttavapiirien rakentamisen tärkeäksi liittyen heidän kotoutumiseensa. Verkostojen ja erilaisten tuttavapiirien rakentaminen antaa helpotusta ja apua omiin asioihin, miten toimia oikein vieraassa maassa ja minne pitäisi mennä, tämä tuo helpotusta ukrainalaisille vieraassa maassa ja heidän mielestään edistää omaa kotoutumista Suomessa. Kokevat ystävien hankkimisen tärkeäksi. Myös oli mainintaa vastauksissa siitä, että suomalaisten oma halu tukea ja auttaa ukrainalaisia Suomeen tullessa vaikuttaa myös heidän kotoutumiseensa.

Kyselyyn vastanneista kaikille on tärkeää kouluttautua jonkinlaiseen ammattiin Suomessa. Yksi mielestä vastausta tuli siitä, että ammattiin kouluttautuminen vieraassa maassa, tässä tapauksessa Suomessa on erittäin tärkeää ja edistää omaa kotoutumista.

Myös yksimielistä vastausta tuli siitä, että kokevat koulutuksen tärkeäksi osaksi omaa työllistymistään vieraassa maassa.

Kyselyyn vastanneet kokevat, että Suomi järjestää heidän mielestään hyvin erilaisia koulutuksia ja kursseja maahanmuuttajia varten, kielen kursseja ja ammatillisia kursseja. Yksi vastaus oli, että jos haluaa hyödyntää eri tason koulutuksia, pitää myös silloin osata hallita kieltä hyvin, siksi opiskelevat kielen nopeasti ja työllistyvät aluksi matalapalkkaisiin töihin. Oli myös vastaus, jossa mainitaan, että Suomi on yksi harvinaisista maista, missä tarjotaan paljon erilaisia polkuja ja erilaisia mahdollisuuksia, jotka yhdistyvät kokonaisuutena ja myös, että Suomessa ei ole luokkayhteiskuntaa, joka jarruttaa oman tulevaisuuden rakentamista vieraassa maassa.

Kyselyyn vastanneet kokevat kaikki, että oma kunta tässä kyselyssä Turku järjestää ja tarjoaa tarpeeksi erilaisia koulutuksia työllistymistä varten. Yksi vastasi, että ei tiedä, koska asuu Sipoossa. Myös on vastausta, että Suomeen tullessa oli ammatteja, joita on vain vahvistanut lisää Suomessa ollessaan ja työskentelee tällä hetkellä alalla, johon kouluttautui lisää Suomessa. Myös oli vastausta, että Turku järjestää kyllä paljon erilaisia koulutuksia, mutta kokee itse henkilökohtaisesti, että näistä ei ainakaan vielä ole olleet hänelle hyötyä, koska eivät vastaa tämänhetkisiin henkilökohtaisiin tavoitteisiin, sekä tarpeisiin.

Suurin osa vastaajista kokee, että aikaisemmin hankkima koulutus ennen Suomeen tuloa auttaa työllistymistä Suomessa. Yksi vastaajista maininnut, että ei osaa vielä tässä vaiheessa sanoa ei tiedä mitä tulevaisuus tuo tullessaan, mutta nähtävästi ei ole apua, hän opiskelee tällä hetkellä Suomessa uutta ammattia, jotta työllistyisi paremmin.

Kyselyyn vastanneet kokevat kaikki, että suomen kielen taito on työllistymisen esteenä, kieltä on osattava, jos haluaa työllistyä.

Kaikki kyselyyn vastanneet, jotka ovat Suomeen tulleet haluavat työllistyä täällä ja kokevat työllistymisen Suomessa erittäin tärkeäksi kotoutumisen kannalta.

Kyselyyn vastanneet ukrainalaiset kokevat kaikki, että Suomessa työllistyminen on erittäin tarpeellista ja tärkeää heidän kotoutumisensa kannalta.

Kaikki kyselyyn vastanneet työskentelevät Suomessa ja suurin osa kokee työskentelyn Suomessa mielekkääksi, sekä kertovat, että yleisesti Suomen työkuulttuuri on kunnioittava ja kokemukset olleet hyviä Suomessa työskenteleystä. Mainintaa yhdessä vastauksessa on, että on kokenut myös jossain työpaikassa piilokiusaamista, mutta yleisesti työilmapiiri on hänen kokemuksiensa mukaan silti ollut muissa paikoissa hyvä. Eräs vastaaja myös maininnut, että kaikki työnantajat Suomessa eivät ole hyväntahtoisia ukrainalaisia

kohtaan, mutta tykkää silti tehdä töitä Suomessa. Myös on mainintaa, että kielitaito, sekä työpaikka vaikuttaa omiin kokemuksiin myös. Vastajat tykkäävät suomalaisesta työkuultuurista ja työskentelystä yleisesti Suomessa.

Vastanneet ukrainalaiset kokevat, että oman työllistymisen kannalta löytyy tietoa kyllä paljonkin. Vastauksissa on kerrottu, että löytyy paljon tietoa ja tarpeeksi erilaisilta sivuilta, lehdistä, netistä, somesta ja erilaisista työllisyyskanavista, jotka tukevat omaa tutkintoa tai halua työllistyä.

Kyselyyn vastanneet hakevat tietoa työllistymisestä, sekä töistä kyselyn perusteella paljon netistä erilaisilla hakusanoilla, kuten oman ammatin tai tutkinnon mukaan, tai ihan vaan ”avoimet työpaikat”. Myös mainintaa, että opiskelupaikoista saa myös hyvää tietoa oman työllistymisen kannalta. Vastauksissa kerrottu myös, että ystävilta, sekä tutuilta saa tietoa myös vapaista ja avoimista työpaikoista, mutta pääsääntöisesti vastaajat etsivät tietoa työllistymisestä netistä.

Vastanneet ovat sitä mieltä, että työllistymiseen Suomessa vaikuttaa moni tekijä, mutta yksi nousee jokaisessa vastauksessa esille ja se on kielen osaaminen ja yleisesti oma kielitaito. Suurin osa vastaajista kokeekin, että kielen osaamattomuus on iso este työllistymiselle Suomessa. On myös muutama maininta, että oma halu työllistyä on kanssa kielen kanssa iso osa oman työllistymisen kannalta ja täytyy olla halua työllistyä. Vastauksissa kerrotaan myös, että koulutus on myös tärkeää työllistymistä varten Suomessa, kun on koulutus, on helpompi saada työtä. On myös vastattu, että oma osaaminen vaikuttaa varsinkin mihin työllistyy. Vastattu myös, että työpaikkojen määrä ja tarjonta vaikuttaa omaan työllistymiseen.

Mitä priorisoi työn hakemisessa, jakoi mielipiteitä. Kyselyyn vastanneet ovat kertoneet, että 50 % vastaajista hakevat työtä ammatin mukaan ja 50 % vastasi, että hakevat työtä, jotta vain työllistyisivät.

50 % vastaajista kokee, että vieraassa maassa/Suomessa maahanmuuttajana saada töitä on vaikeaa, 33 % vastaajista taas kokee, että ei ole vaikeaa löytää

töitä ja 17 % on vastannut muu vaihtoehtoon, molemmat puoliksi ovat vastanneet.

Vastaajat ovat kertoneet, mitkä muut asiat heidän mielestään helpottavat omaa työllistymistä Suomessa. Esille nousi vastauksista eniten, että kieli täytyy osata ja vahvistaa omaa kielitaitoa, jos ei ole tarpeeksi hyvä. Myös paljon tuli esille vastausta, että jos tämänhetkinen ammatti ei työllistä, niin lisää kouluttautuminen. Työkokemuksen kartoittaminen nousee myös vastauksissa esille, sekä oma tahto työllistyä.

Vastaajista jokainen on samaa mieltä, että ukrainalaiset ovat hyvin työorientoitunut kansa. Ukrainassa jo nuorena iässä opetetaan perheen sisällä, että työ ja työn tekeminen on tärkeää oman elämän kannalta. He eivät vieroksu, eivätkä pelkää raskasta ja kovaa työtä. Ukrainassa perheen sisällä hoetaan jopa, että kouluttautuminen, sekä työn teko on elin tärkeää, on jopa noloa olla työtön omasta tahdostaan. Siksi myös ovat valmiina ottamaan raskaat ja matalapalkkaiset työtkin.

8 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kuten vastauksista, joita ukrainalaiset ovat kyselyyn antaneet voi jo päätellä, että ukrainalaiset ovat hyvin työorientoitunut kansa, joille työn saaminen, sekä työllistyminen opetetaan jo nuoresta iästä lähtien vanhempien toimesta. Vastauksissa nousi esille muutaman kerran, että on jopa noloa olla työtön varsinkin omasta tahdostaan, ja työtä on tehtävä, jotta pystyy elämään omaa elämää vieraassa maassa. Ovat myös kertoneet, että ukrainalaisilla on kova halu työllistyä ja tehdä töitä, voiko tämä tulla neuvostoliittoajoilta, jolloin työtä ei aina ollut tarjolla, ja varsinkaan työtä mikä olisi koulutusta vastaava, sen tiedän ainakin, että Neuvostoliitossa hoettiin paljon, että elämässä ei ole mitään niin tärkeää, kuin perhe ja työ.

Vastausten perusteella voidaan todeta, että ukrainalaiset ovat kansa, joka toimii heti ja ovat ahkeria eivätkä vieroksu tai pelkää raskasta työtä. Ukrainalaiset eivät jää paikalleen odottamaan, että heille kerrotaan miten toimia vieraassa maassa, jos asia on epäselvä he ottavat itse selvää, miten voisivat itse vaikuttaa omaan kotoutumiseen tai miten haetaan kielen opiskeluun. Ukrainalaisilla toimii joka kaupungissa oma järjestö tai yhdistys, joka auttaa ja neuvoo heitä miten vieraassa maassa, toimitaan ja miten voi hakeutua kielen, sekä ammatin opiskelun pariin. He myös ymmärtävät hyvin sen, että jos tulevat pakon edessä tai muuttavat vieraaseen maahan paras tapa kotoutua on mennä opiskelemaan vieraan maan kieli, ja ymmärtävät erittäin hyvin myös sen, että jos ei osaa kieltä on erittäin vaikeaa saada maahanmuuttajana töitä vieraasta maasta tässä tapauksessa Suomesta.

Suomen kieli ja ukrainan kieli ovat keskenään jo todella erilaisia kieliä, tästä syystä Suomeen tullessa on pakko oppia kieltä, jotta pärjää ja, että työllistyisi. Ukrainalaiset itsessään jo ovat sellaista kansaa, että maahan tullessa on noloa olla työtön ja vain istua kotiin, siksi he hakeutuvat heti tultuaan suomen kielen kursseille, jotta oman työllistymisen mahdollisuudet kasvaisivat. Esimerkkinä jokainen kyselyyn vastannut on tällä hetkellä töissä, joko oman alan töissä, tai vaan jossain työssä.

Oman tuttavapiirin rakentaminen ja yleisesti verkostoituminen vieraassa maassa on tärkeää ukrainalaisille ja ovat itse kertoneetkin tämän olevan myös iso tekijä heidän omassa kotoutumisessaan, sekä myös se, että miten Suomessa ihmiset heidät ottavat vastaan. Tämä on varmasti heille vaikeaa, koska pelkästään olemalla slaavitaustainen heidät helposti rinnastetaan ja leimataan venäläisiin, ja tästä syystä he voivat kokea, jopa rasismia yhteiskunnassa, sekä työyhteisöissä.

Ukrainalaiset ovat todella paljon koulutuksen perään myös. Perheen sisällä kasvatetaan ja opetetaan, että koulutus on erittäin tärkeää oman tulevaisuuden kannalta, ja että koulutus on kaikki kaikessa, jotta saisi töitä, siksi myös vieraassa maassa on heille tärkeää saada ammatti kouluista ennen työllistymistä. Ukrainalaiset myös tulevat sivistyneestä eurooppalaisesta maasta, missä yliopisto kulttuuri on todella isoa ja arvostettavaa, Ukrainassa onkin erittäin vanhoja yliopistoja ja vanhin lieneekin Lvivin kaupungissa ja on perustettu vuonna 1661.

Suurin osa kyselyyn vastanneista ukrainalaisista onkin käyneet yliopistotutkimon tai muun tutkinnon kotimaassaan Ukrainassa ja ovat saaneet myös töitä ukrainalaisilla koulutuksilla ja tutkinnoilla Suomesta, tämä on jo merkki siitä, että heidän koulutusjärjestelmänsä on vahva ja jollain tapaa rinnastettavissa suomalaiseen tutkintoon, vaikka sitä nyt ei täysin voi verrata keskenään.

Suomessa, jossa työttömyys on kovassa vauhdissa ja työmarkkinat kyntävät pohjalukemissa, on jopa tarpeellista saada lisää työvoimaa ulkomailta, jotta työmarkkinat parantuisivat täällä ja saataisiin talous kasvamaan. Ukrainalaiset ovat oiva lisä Suomen työmarkkinoille, juuri heidän korkean työmoraalinsa takia.

Ukrainalaiset ovat myös todella kiitollisia Suomelle ja suomalaisille siitä, että ovat saaneet tulla sotaa pakoon, joka tuhoaa heidän maataan tänne Suomeen ja että heidät on otettu hyvin vastaan ja annettu mahdollisuus kouluttautua, sekä saada työtä. Nyt Suomen itsenäisyyspäivänä 6.12.2024 olivat laittaneet

Turun jokirantaan kukkaseppeleen, jossa luki "Kiitos Suomi" kiitollisuuden osoitukseksi Suomelle ja suomalaisille.

Työllä on jatkotutkimusmahdollisuus. Uuden vastaavan tutkimuksen voi toteuttaa mahdollisesti viiden vuoden kuluttua ja tutkia, miten ukrainalaiset ovat kotiutuneet, sekä työllistyneet viidessä vuodessa Suomessa. Tämän työn tutkimuksesta poiketen seuraavassa tutkimuksessa olisi hyvä toteuttaa myös laajempi ryhmähaastattelu, jotta tutkimustyön tulos ei jäisi liian suppeaksi ja saataisiin tarpeeksi dataa.

Mielestäni työni onnistui kohtalaisen hyvin. Parempia tutkimustuloksia olisi saatu, jos työssä olisi ollut kyselyn lisäksi ryhmähaastattelu tukemaan teoriaa, sekä tutkimustuloksia. Kysely onnistui mielestäni hyvin, ja kyselyn tuloksilla saatiin tarpeeksi dataa tätä työtä varten. Teoriaosuus onnistui hyvin, sillä internet on täynnä tutkimustietoa, sekä erilaisia blogeja, joissa on kerrottu hyvin integraation, sekä työllistymisen vaiheet. Jos tekisin opinnäytetyöni uudestaan, olisin paneutunut enemmän kantaluokuihin, koskien maahanmuuttajien kotoutumisista ja työllistymistä.

LÄHTEET

Työ- ja elinkeinoministeriö (2021) Keskeiset kotoutumisen liittyvät käsitteet. Haettu 24.4.2024 osoitteesta <https://kotoutuminen.fi/keskeiset-kasitteet>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2021) Kielitietoinen työympäristö on työntekijän ja työnantajan etu. Haettu 24.4.2024 osoitteesta <https://kotoutuminen.fi/kielitoisuus>

Euroopan parlamentti (2.7.2020) Maahanmuuton syyt – mikä saa ihmiset lähtemään kodeistaan? <https://www.europarl.europa.eu/topics/fi/article/20200624STO81906/maahanmuuton-syyt-mika-saa-ihmiset-lahtemaan-kodeistaan>

Opetus- ja kulttuuriministeriö (n.d) Kulttuuri ja liikunta kotoutumisen tukena. Haettu 27.4.2024 osoitteesta <https://okm.fi/kulttuuri-ja-liikuntapalvelut>

Kärki, U (7.6.2021) Kieli on avain yhteiskuntaan – Uusi maahanmuuttajien kanssa kehitetty kielenopetusmateriaali ohjaa toimimaan demokraattisessa yhteiskunnassa. The Ulkopolitist. <https://ulkopolitist.fi/2021/06/07/kieli-on-avain-yhteiskuntaan-uusi-maahanmuuttajien-kanssa-kehitetty-kielenopetusmateriaali-ohjaa-toimimaan-demokraattisessa-yhteiskunnassa/>

OAJ (n.d.) Maahanmuuttajien koulutus ja työllistyminen. Haettu 10.5.2024 osoitteesta <https://www.oaj.fi/politiikassa/maahanmuuttajien-koulutus-ja-tyollistyminen/>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2021) Kotoutumiskoulutus. Haettu 27.4.2024 osoitteesta <https://kotoutuminen.fi/kotoutumiskoulutus>

Opetushallitus (2012) ePERUSTEET. Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2012. Haettu 26.4.2024 osoitteesta <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/kotoutumiskoulutus/7675672/tekstikappale/7789346>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2021) 12.3. nostetaan osaamistasoa vastaamaan muuttuviin osaamistarpeisiin. Haettu 2.5.2024 osoitteesta <https://kotoutuminen.fi/nostetaan-osaamistasoa>

Kananen, J. (2019). Opinnäytetyön ja pro gradun pikaopas: avain opinnäytetyön ja pro gradun kirjoittamiseen. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

TE-palvelut (18.7.2014) maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus ja työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen opiskelu. Haettu 26.4.2024 osoitteesta <https://toimistot.te-palvelut.fi/-/maahanmuuttajien-kotoutumiskoulutus-ja-tyottomyysetuudella-tuettu-omaehtoinen-opiskelu>

Maahanmuuttovirasto (n.d.) movingtofinland.fi. Työssä Suomessa. Haettu 15.5.2024 osoitteesta <http://www.movingtofinland.fi/sections/employment/fi>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2021) 12.1. Työllisyyspolitiikan kehittäminen maahanmuuttajien ja työnantajien tarpeisiin. Haettu 15.5.2024 osoitteesta <https://kotoutuminen.fi/tyollisyyspolitiikan-kehittaminen>

STTK (2024) #maahanmuuttajat työelämässä. Haettu 15.5.2024 osoitteesta <https://www.sttk.fi/aihe/maahanmuuttajat-tyoelamassa/>